

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2626/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6307/19 од 03.10.2019. године, у седници одржаној 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6307/19 од 03.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4853/17 од 24.04.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу исплати одговарајуће месечне износе за период од маја 2014. године до јула 2018. године са законском затезном каматом на сваки месечни износ појединачно, ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати одговарајуће месечне износе за период од марта 1999. до априла 2014. године, са законском затезном каматом на сваки месечни износ појединачно, ближе наведено овим ставом изреке. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу (очигледном грешком у куцању наведено је да се обавезује тужилац да туженој) накнади трошкове парничног поступка од 204.500,00 динара са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење до исплате. Ставом четвртим изреке одибијен је захтев тужиоца за камату на трошкове парничног поступка за период од дана пресуђења 24.04.2019. године до дана када су наступили услови за извршење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6307/19 од 03.10.2019. године, ставом првим изреке одбијене су жалбе тужиоца и тужене и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке, у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име неисплаћене пензије исплати утужене

месечне износе за период од марта 1999. године до краја фебруара 2014. године, са законском затезном каматом, и ставу четвртом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име неисплаћене пензије исплати за март 2014. године 79.302,60 динара и за април 2014. године 78.213,60 динара, све са законском затезном каматом на сваки од наведених месечних износа почев од 25-ог дана наредног месеца за претходни месец. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, па је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 330.467,56 динара са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП ради уједначавања судске праксе.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, по оци Врховног касационог суда, с обзиром на висину опредељене вредности спора која се оспорава у ревизији, ревизија је дозвољена сходно члану 403. став 3. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11, 55/14 и 87/18), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији не указује. Ревизијско указивање на битну повреду парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем СО Липљан, ОУ надлежан за послове социјалне заштите од 27.06.1971. године, као и решењем СО Липљан, ОУ надлежан за послове социјалне заштите од 27.06.1997. године остварио право на личну цивилну инвалиднину, али му се инвалиднина не исплаћује почев од 01.03.1999. године до данас. Налазом и мишљењем судског вештака економско – финансијске струке, утврђена је висина месечних износа личне инвалиднине тужиоца за период од марта 1999. године до јула 2018. године, а утврђен је и дан доспелости инвалиднине – 25. у месецу за претходни месец.

Полазећи од одредби чланова 172. и 376. Закона о облигационим односима, нижестепени судови су закључили да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед незаконитог рада, због чега је делимично усвојен тужбени захтев и тужена дужна да тужиоцу накнади штету у висини појединачних месечних износа неисплаћене инвалиднине са припадајућом каматом, с тим да је првостепени суд ценио да је потраживање тужиоца делимично застарело за период од марта 1999. године, закључно са априлом 2014. године, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у делу става другог изреке и обавезао тужену да тужиоцу накнади штету у висини појединачних

месечних износа неисплаћене инвалиднине и за март и април 2014. године, имајући у виду дан подношења тужбе (31.03.2017. године).

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

У конкретном случају, полазећи од одредбе члана 172. ЗОО, Устава Републике Србије и члана 1. протокола 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода као и правног става израженог у пресуди Европског суда за људска права у случају “Грудић против Србије” број 31925/08 од 17.04.2012. године, другостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан за период од марта 2014. до јула 2018. године на име неисплаћених износа инвалиднине са припадајућом каматом, све ближе означено у изреци. По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да, с обзиром на чињеницу да је тужилац решењем од 27.06.1997. године остварио право на личну цивилну инвалиднину, субјективни и објективни рок застарелости почиње да тече од доспелости сваког појединачног месечног износа инвалиднине, у конкретном случају од 25. у месецу, што је уједно и моменат када је тужилац имао могућност да сазна за настанак штете јер му инвалиднина призната наведеним решењем није исплаћена и да утврди обим штете, па од ове доспелости сваког месечног износа неисплаћене инвалиднине тече субјективни рок застарелости потраживања, правилно закључивши да је неоснован тужбени захтев у делу којим тужилац потражује исплату на име неисплаћених износа инвалиднине за период од марта 1999. до фебруара 2014. године из разлога што је наступила застарелост потраживања износа за тај период сходно одредби члана 376. Закона о облигационим односима, будући да је тужилац 31.03.2017. године поднео тужбу у овој правној ствари.

Неоснован је навод ревизије да се у овом случају мора поћи од принципа неприкосновености уживања сопствене имовине у смислу чињенице да је држава у овом случају дужна да плати све заостале износе пензија са припадајућом каматом од 1999. године, те да је такав став заснован и у пресуди Врховног касационог суда која је базирана на пресуди Европског суда за људска права у Стразбуру од 17.04.2012. године где је констатовано да нема застарелости. Наиме, потребно је пре свега разликовати право на уживање имовине од права на исплату повремених давања ако је право признато самом одлуком надлежног државног органа, као у конкретном случају јер је тужиоцу решењем тужене од 27.06.1997. године признато право на инвалидску пензију и та пензија му је једно време уредно исплаћивана до фебруара 1999. године, након чега је тужена обуставила исплату. Стечено право тужиоца на пензију представља његову имовину чије је мирно уживање гарантовано и чланом 58. Устава Републике Србије као и чланом 1. протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту права и основних слобода, што је и констатовано у пресуди Европског суда за људска права у случају “Грудић против Србије” број 31925/08 од 17.04.2012. године (на који се у ревизији позива тужилац). Међутим, у конкретном случају код тужиоца се и не доводи у питање његово право на пензију и на исплату месечних износа који нису застарели, будући да је одредбом члана 6. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано да права из пензијског и инвалидског осигурања не застаревају осим права на потраживање доспелих, а неисплаћених износа у случајевима утврђеним законом, па имајући у виду наведено на

доспеле, а неисплаћене износе пензије тужиоцу примењује се рок застарелости који прописује Закон о облигационим односима што је другостепени суд правилно оценио.

Стога се неосновано у ревизији тужиоца оспорава оцена приговора застарелости садржана у нижестепеним одлукама. Наиме, питање застарелости новчаног потраживања тужиоца није ни било постављено у предмету „Грудић против Србије“ у ком је пред Европским судом за људска права, по представци број 31925/08 донета пресуда 17.04.2012. године. У том смислу, нижестепене одлуке не одступају од става израженог у наведеној одлуци Европског суда за људска права, при чему је овај став сагласан са ставом Европског суда за људска права из одлуке у предмету „Скендери и други против Србије“ (представка број 15090/08), а према ком ставу је рок застарелости прописан одредбом члана 376. Закона о облигационим односима законит и тежи легитимном циљу – обезбеђењу правне сигурности и заштити потенцијалних тужених од застарелих потраживања. Надаље, пресуда Врховног касационог суда Рев број 947/12 од 07.03.2013. године, на коју се тужилац позива у ревизији, донета је у спору у којем тужени није истакао приговор застарелости потраживања, па не стоји ревизијски навод тужиоца да је овом одлуком другачије цењено питање застарелост потраживања.

Имајући изнето у виду, Врховни касациони суд је ревизију тужиоца оценио неоснованом, па је одлучио као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић